

רחוקה — אינו פצוע דכא, שאם כן, לא היה מקום לשאלה, וגם לא היו חוששין לממזרות בבניו. וכן מוכח מדברי רבא להלן 'דלא מנה ביה דורות'.

'... על כל פנים נתברר שאיסור פצוע דכא הוא רק כשאינו מוליד, ואף כשבזמן נתינת התורה לא הוליד, אם נשתנה הטבע ומוליד אינו באיסור פ"ד, ולכן ניקבה הביצה, אף שבגמ' איתא לאיסור, כיון שעתה חזינן שהרופאים מנקבים ונוטלין משהו ומולידין — כשר לבא בקהל. אבל נראה דדוקא הנקיבה שעושין הרופאים שיודעים איך לנקב וליטול כשר, שהרי רק באופן זה חזינן שמוליד, ולא בניקבו דרך סבה כהא דההוא דסליק לדיקלא וחרזיה סילוא בביצים, שאולי נעשה באופן שנתקלקל שלא יוליד אף לפי מה שנשתנה עתה, אך כשיווליד לא נימא חזר על בניו, שהרי אפשר שגם בדרך סבה היה הנקב באופן שלא קלקל ההולדה כיון דאיכא מציאות שיוליד, ואם ספק פצוע דכא כשר יש להכשיר אף בניקב דרך סבה. ועיין בים של שלמה לענין ניטלה ביצה אחת שגם כן כתב שהרופאים יודעים לאמן ידיהם ואיך לעשות — הובא בפתחי תשובה סק"ו עיי"ש, ולכן אין להוכיח ממה שמולידין כשנקבו הרופאים לניקבו בדרך סבה.

עכ"פ בעובדא דידן רשאין להניח לרופא ליטול משהו מהביצה לבדוק למי שאיזה שנים שחי עם אשתו ולא הוליד, לידע איך לרפאותו שיוכל להוליד'. (אגרות משה אה"ע ח"ב ג).

(ע"ב) 'אמר רבא היינו דקרינן פצוע ולא קרינן הפצוע' — כי 'הפצוע' משמע פצוע מעיקרו. וכיצא בזה דרש רבא (בפסחים נח) העלה — עולה ראשונה. וכיו"ב אמר רבא (בחולין צא. ועוד) הירך — המיומנת שבירך. (ע"ע במצוין ביומא לד).

דף עו

(ע"ב) 'ופורץ לעשות לו דרך ואין ממחה בידו...' —

'... והמלך אשר במשפט יעמיד ארץ, לצמצם מדינתו להיות הכל בגבול, דכשאיין מלך, איש הישר בעיניו יעשה, ומדת דינא דמלכותא הוא לצמצם הנהגת אותם שתחתיו — בנוגע לצרכו הוא בתכלית ההתפשטות, שכל האמור בפרשת מלך — מלך מותר בו. ונאמר 'הלהוכיח מלך נתנוך' שפשוטו נראה שאין להוכיח המלך, ואולי דרשו הוכח תוכיח עמיתך דוקא, ומלך אין קרוי עמיתך, שאימתו עליך... אבל קבלתי הפירוש, כי המלך יש לו עומק בבינה שבלבו, מה שלא נגלה לאדם אחר, עד שמחמתו מוכרח פעמים לעבור על דברי תורה, על דרך 'עת לעשות לה' הפרו תורתך', ואין יכול להוכיחו אלא מי שהגיע למקומו ומדריגתו ויודע מעמקי לבבו, והכל מצד הדבקות שיש במעמקי לבו עם עומק ראשית דמחשבתו ית' הנעלם מעין-כל בעולם-הזה. ומצד הזה יכול לפרוץ כל הגדרים והגבולים, כי יש לו תכלית ההתפשטות בלי גבול, וכמו שנאמר 'רוחב לב מלכים אין חקר'.

ומצד צמצומו בא לו תוקף היראה יותר מכל אדם, כמו שאמרו בברכות, מלך כיון שכורע שוב אין זוקף. והוא מצד עוצם יראת ד' החופפו... ואחר כך על ידי גודל היראה הקודמת לחכמה חכמתו מתקיימת, והחכמה תעוז לחכם ונעשה מגדל עוז אשר ירוץ בו צדיק (ע' משלי יח.). הריצה היא התפשטות באין מעצור, כי נכון לבו בטוח בד' ועל זה סמוך לבו אשר לא יירא'. (מתוך 'מחשבות חרוץ' יב, עמ' 93. ע"ע משלי כה 'שמים לרום... ולב מלכים אין חקר'; 'מי השילוח' ח"א ס"פ שופטים).